

De verzwegen verhalen van 'ons Indië'

■ Schrijfwedstrijd moet herinneringen aan voormalige kolonie tot leven wekken

Hagar Jobse

"Het is speciaal. Je hebt iets extra's." Redacteur van het Indische jongerenplatform Indisch 3.0, Liselore Rugebregt (26), straalt als ze over haar Indische achtergrond vertelt. Rugebregts vader kwam in de jaren vijftig met zijn ouders en zeven broertjes en zusjes vanuit het pas onafhankelijke Indonesië naar Nederland. Maar veel weet Rugebregt niet over die geschiedenis.

En daarin is ze lang niet de enige. De eerste generatie Indische Nederlanders heeft hun herinneringen aan de voormalige kolonie jarenlang verzwegen.

Dat gold ook voor de grootouders en vader van Rugebregt. "Ze vertelden wel anekdotes, maar ik voelde ook dat ze heel veel dingen niet zeiden. Weinig details. Laat staan emoties. Indo's kunnen hele verhalen afsteken en toch aan de oppervlakte blijven."

Door dat gebrek aan informatie heeft Rugebregt het gevoel dat ze iets mist. Een deel van haar voorgeschiedenis, maar ook haar identiteit. En op die identiteit wil Rugebregt juist trots zijn. "Het begint al bij je uiterlijk. Als Indo ben je exotisch." Trots en Indisch? Dat is nieuw.

Rugebregt: "De derde generatie is de eerste die zo openlijk Indo is. De eerste generatie zweeg het verleden dood, voor de tweede gold kop houden en je zo Nederlands mogelijk gedragen."

Hoog tijd dat de verhalen uit het verleden verteld worden, besloot de

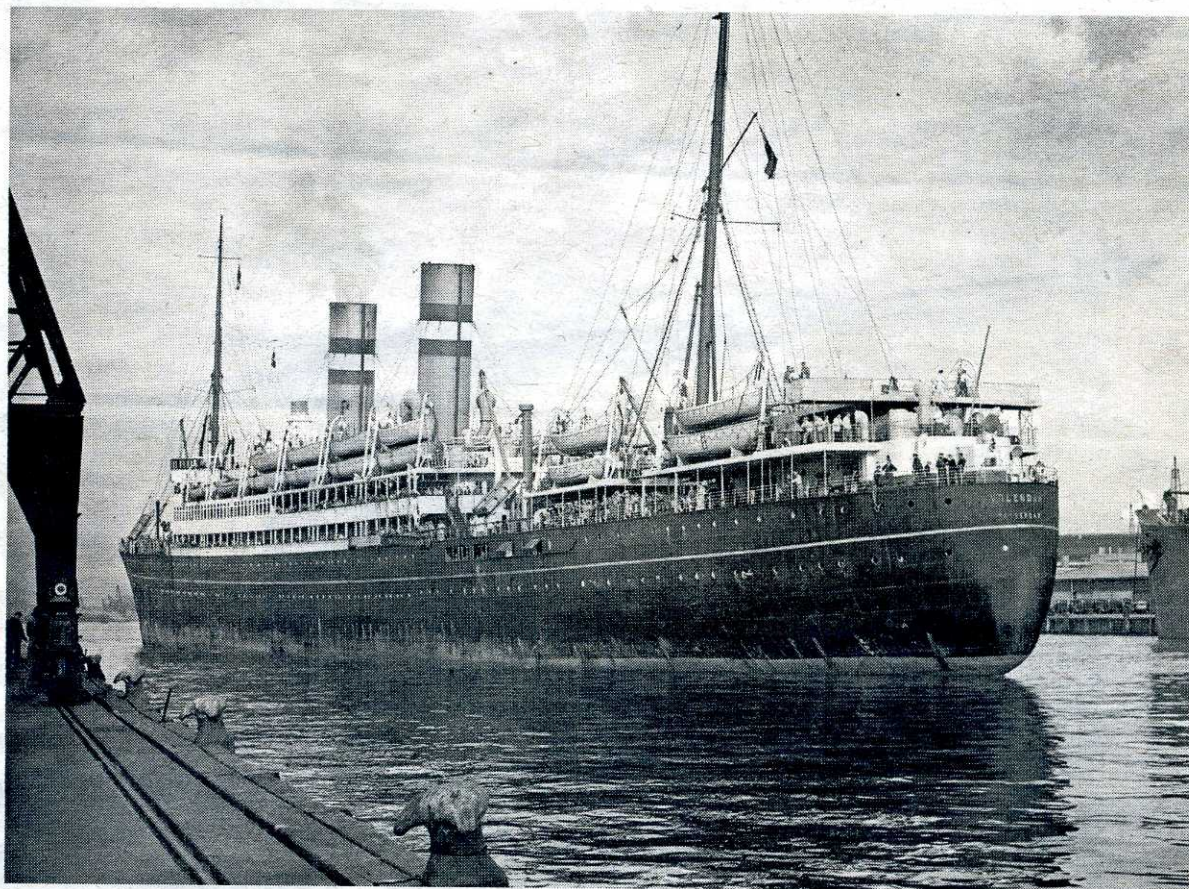
Dit is hét moment om vragen te stellen. Wat weet de vierde generatie straks nog?

Liselore Rugebregt

redactie van Indisch 3.0. In het kader van de Boekenweek die met het thema 'Gouden tijden, zwarte bladzijde' om het bewogen en roemrijke verleden van Nederland draait, moet een schrijfwedstrijd die herinneringen opnieuw oproepen. "Op deze manier hoopt de redactie zoveel mogelijk herinneringen en verhalen over de voormalige kolonie boven tafel te krijgen. Dat is hard nodig", aldus Rugebregt. "Dit stukje geschiedenis begint in de vergetelheid te raken."

Volgens Peter Bouman, coördinator van het Indische Netwerk en

De m.s. Volendam komt aan in Rotterdam met repatrianten uit Nederlands Indië.

FOTO ANP

werkzaam bij de Indische welzijnsstichting Pelita, maakt de schrijfwedstrijd van Indisch 3.0 onderdeel uit van een trend. "Er is sinds een aantal jaren sprake van een inhaalslag. Dergelijke initiatieven schieten als paddestoelen uit de grond."

Neem bijvoorbeeld de tentoonstelling 'Aanpassen', die de Indische vereniging Nasi Idjo drie jaar geleden opzette en die op dit moment in de Amsterdamse openbare bibliotheek te bezichtigen is. "We wilden zowel een monument voor de Indische jongeren die op zoek zijn naar hun achtergrond als voor de eerste generatie Indo's", legt medewerkster Iris Cousijnsen (38) uit. "Een groot deel van die laatste groep heeft een oorlogstrauma. Na vijftig jaar durven sommige mensen nu pas hun verhaal te vertellen."

Op linnen doeken staan die verhalen afgedrukt. "Wat doen jullie hier? Dat is de ontvangst die wij direct of indirect kregen toen we in Nederland kwamen", staat er. Even ver-

derop: "Ik heb het gevoel gehad dat ik een paria was en dat de staat niks voor mij wilde doen".

"De Nederlandse bevolking wist over het algemeen heel weinig over Nederlands-Indië en wat zich daar tijdens de oorlog had afgespeeld", zegt Wim Willems, die als historicus in de geschiedenis van postkoloniale migranten is gespecialiseerd en aan de Universiteit van Leiden verbonden is. "We hebben het bovendien over de eerste golf migranten van na de Tweede Wereldoorlog. Veel begrip voor cultuurverschillen was er eigenlijk niet. Indo's dienden zich vooral zo Hollands mogelijk te gedragen. Ruimte voor hun Indische achtergrond bleef er nauwelijks over."

Doorgaan en aanpassen. Dat was wat het gros van de Indische Nederlanders destijds deed. De teksten in de tentoonstelling liegen er niet om: "Wij hebben nooit wat gezegd over Indië en dat we Indisch zijn. Zo zijn we niet, dat we de kinderen de

ellende willen laten weten."

Maar daar is nu geen tijd meer voor. "Het is niet zo gek dat die behoefte aan verhalen uit Nederlands-Indië steeds sterker wordt", zegt Bouman. "De mensen die nog eigen herinneringen hebben aan Nederlands-Indië zijn oud. Als ze straks dood zijn, is die geschiedenis niet meer te achterhalen. Het is dus nu of nooit."

Rugebregt is het daarmee eens. "Het is hét moment om vragen te stellen", zegt ze. "Wat weet de vierde of vijfde generatie straks nog? Wij horen het accent van échte Indische mensen nog in onze gedachten nagalmen. Dat sterft straks uit. Maar de verhalen moet je blijven koesteren."

De deadline van de verhalenwedstrijd is 25 februari. De uitslag is op 15 maart (tijdens de Boekenweek). De drie winnende verhalen worden gepubliceerd op de website van Indisch 3.0. Uiteindelijk hoopt het platform de verhalen te kunnen bundelen in een boek.